

Milí bratři a milé sestry,

vyhánění zlého ducha, tedy exorcismus, s tím asi moc zkušeností nemáme. Co si máme počít s touto prastarou mytickou řečí? Zkusme si ji nějak přeložit do současnosti.

Jedna možnost by mohla být taková, že ta slova převedeme do oblasti společensko – politické nebo církevně společenské. Kdysi jsme se zbavili hnusného ducha komunismu, ale po něm přišli mnozí jiní nečistí duchové jako modla trhu, drogy, nacionalismus, rasismus, nebo třeba obludné lži a dezinformace. Neokolonialismus. Úplné nóvum. Možná že bychom těch duchů mohli najít i víc než jen sedm. Někdo třeba zmíní genderovou ideologii, podle toho jak je kdo nastaven. A církvi bychom mohli vyčíst, že se ve jménu otevřenosti nechala ovlivnit kdečím.

Je možné tomu takto jistě porozumět a zvěst a výzvu tohoto oddílu přijmout tak, že jedinou cestou je to, že budeme stát pevně na evangeliu Kristově, které musí nejen vyhnat, ale taky nahradit všechny ty nečisté duchy, kteří dostali tolik prostoru. Ano, jen vyhnat jedno zlo nestačí, pokud ponecháme ten vyčištěný prostor prázdný. Zlo je moc a má neskutečnou schopnost se množit, bujet, zabírat nová území a současně se vracet v podobách jiných na místa stará. To, že zlo není právě u nás v té nejodpudivější formě, ještě není žádným vítězstvím. Musí být nahrazeno dobrem. Hlavním problémem nejsou ani tak nečistí duchové sami, ale ty naše prázdné domy, které všem zlým démonům otevírají prostor a zvou je dovnitř. A ty domy mohou vypadat i krásně uklizené a vyšperkované; nebo jak mají kraličtí: vymetené a ozdobené.

Postní doba nám ale může v této souvislosti připomenout, že to, jestli bude zlo vytlačeno dobrem, nezávisí na té či oné vládě, ani na tom či onom složení synodní rady. Zkusme dnes spíše odhlédnout od těch společensko politických souvislostí, i když by se to dnes víc nežli jindy nabízel - a vezměme v úvahu to, že se v oddílku mluví o nečistém duchu, který vychází z člověka, tedy z jednotlivce. A zeptejme se tedy raději sami sebe: Co člověče hýbe tvým vlastním životem? Je tam duch zlý, nebo dokonce duchové zlí, anebo je to nějaké to prázdno, dezorientace, či třeba lhostejnost? Nebo je tam Duch Ježíše Krista?

Když je něco nečisté, tak je to vlastně znehodnoceno. Nečistota znamená vždy nějakou nežádoucí příměs, nějakou látku, která někde nemá co dělat. Je to něco jako virus v počítači. Ten je potřeba odstranit, svěřit odborníkům a znovu restartovat. Ale aby se nestalo něco horšího, je třeba tam dát antivirový program. Když máte hrnec se zkaženým mlékem, je třeba se toho nepoživatelného obsahu zbavit – ale zůstává otázka co do něj dát čerstvého. Nádoba, kterou nenaplníš, je k ničemu, maximálně tak pro okrasu. Jednu moc, která je zhoubná je potřeba nahradit větší mocí, na kterou bude ta zhoubná moc krátká. Nestačí odstranit nečistotu, je třeba ten volný prostor zaplnit něčím novým, co jí navždy zkříží plány.

Naše nitro a naše duše jsou jako houba, která má schopnost nasát dobré i zlé. Nasajeme – li zlo, pak to zlo v lidské duši znamená její degeneraci. A degenerací duše se člověk stává postrachem a démonem. Degenerací i toho nejlepšího může vzniknout to nejhorší. A podstata a jakost naší duše je podstatou a jakostí celého života. Ježíš položil důraz na cenu a hodnotu lidské osobnosti. Život každého z nás má obrovskou cenu u Ježíše Krista. Kristus přišel, aby vysvobodil od zlého naše zdegenerované životy. To si ne vždycky uvědomujeme. Nechce se nám začínat od sebe. Mnohem více často sledujeme právě to, co nás obklopuje. Nadáváme na poměry. Někdo jiný může za to, že jsme takoví jací jsme. Čekáme, že společnost někdo za nás zušlechťí a zcivilizuje. Ježíš velmi často promlouvá k lidské duši a k lidskému nitru. „Co je platno člověku, získá – li celý svět, ale uškodí své duši?“ Způsobů jak učinit škodu své duši je mnoho.

On ale přišel, aby naše duše a naše srdce zbavil zlého. Ale taky aby je zbavil jejich prázdnoty. Mnoho lidí vám dnes řekne: žádného Boha ani Krista nepotřebuju, nikomu neškodím a nic špatného nedělám. Ano – jistě kolem nás žije mnoho slušných lidí, ale přesto prázdných. Podobají se těm domům vyčištěným a uklizeným, ale přesto studeným. Ano. Nesetkáváme se jen s lidskými srdci plnými zla a

sobectví, ale i s lidskou prázdnotou bez obsahu, bez programu, bez náplně. Prázdné nádoby, prázdné domy....

Tady je vždy nebezpečí, že se do takového prázdného života napasuje množství zlých démonů. Vnitřní prázdnota velké části evangelické církve v Německu před válkou znamenala, že do ní byl vlit jed nacismu, rasismu a antisemitismu. Vnitřní prázdnota křesťanů a církve dnes může poskytnout prostor podobnému zlu, namísto toho, aby mu bylo možno čelit. Zlo má tendenci si rozšiřovat svoje území, není – li udušeno hned v zárodku. Německá církev se zfašizovala a zůstaly jen hrstky věrných.

Jak z toho ven ? Jak se otevřít Ježíši Kristu, jak mu dát prostor aby naplnil naše prázdné duše? Jak to udělat ? Slyšme to další z našeho dnešního vykládaného textu. Je tam taková krátká epizoda s neznámou ženou ze zástupu. Ta když slyší Ježíšova slova, zvolá: „Blaze tě, která tě zrodila a odkojila!“ Přesně to zaznamenali kraličtí: „Blahoslavený život, kterýž tebe nosil a prsy, kterýchž jsi požíval.“ To je takové orientální, semitské vyjádření, kdy se oslavuje nějaký člověk tím, že se velebí jeho matka.

Ježíš ale k tomuto jistě upřímně míněnému, ba krásnému výroku nepřítaká. Namísto toho pronese větu, která se teprve dotkne pravé podstaty: „Blaze těm, kteří slyší slovo a zachovávají je.“ On odvrací pozornost od našich pouhých lidských tužeb, kterými žijeme. Možná proto, že ty naše sny a tužby nás mohou od něj někdy pěkně vzdálit. Jednou z takových tužeb je právě třeba touha být zasloužilou a úspěšnou matkou, nebo být úspěšnými rodiči, kteří jsou na svoje potomky patričně hrdí. Jen to ale náš život skutečně nepromění a nenaplní. Velikost mateřství, či otcovství, vydařené děti, vážnost rodiny či teplo domácího krbu jsou krásné věci a velké dary, ale bez Krista a jeho slova je to pořád málo. Je to uklizený a spořádaný dům, kterému ovšem cosi podstatného schází. Je to dům nechráněný. Skutečná hloubka života spočívá ve slyšení a zachování Ježíšova slova. To mění srdce, to obcerstevuje lidskou duši a staví ji na nohy, to jí dává tu pravou náplň a pravý život. To je skutečnou hrází proti zlu a kdejakému ďábelství.

Ta žena to myslela jistě dobře a upřímně, když prohlásila Ježíšovu matku za šťastnou. Přivedla přece na svět takového syna! Ale ona ještě neporozuměla jednomu velkému tajemství. A sice, že v Mariině životě se stalo tělem Boží slovo. A taky této milé ženě zatím nebylo dáno pochopit, že se Ježíšově matce Kristův následovník má, ba musí v něčem podobat. A sice v tom, že se jeho slovo stane tělem v něm samotném. Kristus se musí stát tělem: v našich srdcích, v našich duších, v našich životech. Trochu mysticky pověděno: lidské srdce, které přijímá slyšené slovo Boží a zachovává ho, se podobá lůnu, které ho v sobě nosí jako příslib nového života. Nechme v sobě žít a růst Boží slovo. Nechme je, aby v nás rostlo a přineslo užitek, tak jako se narodí dítě – a tak dál kvete, roste a bují život.

Slyšet Boží slovo a zachovávat je. O to běží v našem životě na prvním místě. Jak ale máme Boží slovo slyšet a zachovávat ve změti těch mnoha hlasů které denně slýcháme, jak nepřeslechnout ten hlas tichý a jemný, hlas, který má moc proměňovat naše životy a naplňovat je dobrem a požehnáním? Více se soustředit ? Chodit pravidelně na bohoslužby ? Jistě taky. Jednu užitečnou radu dává řádová sestra Basilea Schlinková: Abychom slyšeli Kristovo slovo, musí v nás nejprve všechno ztichnout. A až se tak stane, pak zaslechneme hlas, zvoucí k pravému životu, k pravé naději. Je to slovo, které nás vede ke Kristově oběti za naše viny, k jeho kříži. A taky k bližním. Vede k jistotě, že nám ve svém Synu Bůh daroval všechno.

Nezanikne společenství Božích věrných, jejichž srdce i domy jsou naplněny Kristem, jeho Duchem a jeho slovem. Nezanikne církev, která se dá evangeliu plně do služby, nezanikne církev, která se postaví pod normu jeho lásky. Amen.

Modlitba. Pane Ježíši Kriste, vyznáváme před tebou, že často připomínáme spíše nádoby nečisté či prázdné, místo abychom se podobali číši čerstvé vody tisíci žízeň našich bližních. Vyznáváme, že víme, že je nám třeba proměny, kterou konáš a působíš ty skrze své slovo. Pomoz nám se ztížit před tebou, abychom tvoje slovo zaslechli a nepřeslechli, abychom je nechali v sobě i mezi sebou působit a byli posílení a obcerstveni. Amen.

